

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 — kr.
Félévre . . . . . 5 " "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hónapra . . . . . 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

1. Helyen 500 szavazásig 5 kr. Nagyobb társaságok részére 1000 szavazásig 10 kr. 2000 szavazásig 15 kr. 3000 szavazásig 20 kr. 4000 szavazásig 25 kr. 5000 szavazásig 30 kr. 6000 szavazásig 35 kr. 7000 szavazásig 40 kr. 8000 szavazásig 45 kr. 9000 szavazásig 50 kr. 10000 szavazásig 55 kr. 11000 szavazásig 60 kr. 12000 szavazásig 65 kr. 13000 szavazásig 70 kr. 14000 szavazásig 75 kr. 15000 szavazásig 80 kr. 16000 szavazásig 85 kr. 17000 szavazásig 90 kr. 18000 szavazásig 95 kr. 19000 szavazásig 100 kr. 20000 szavazásig 105 kr. 21000 szavazásig 110 kr. 22000 szavazásig 115 kr. 23000 szavazásig 120 kr. 24000 szavazásig 125 kr. 25000 szavazásig 130 kr. 26000 szavazásig 135 kr. 27000 szavazásig 140 kr. 28000 szavazásig 145 kr. 29000 szavazásig 150 kr. 30000 szavazásig 155 kr. 31000 szavazásig 160 kr. 32000 szavazásig 165 kr. 33000 szavazásig 170 kr. 34000 szavazásig 175 kr. 35000 szavazásig 180 kr. 36000 szavazásig 185 kr. 37000 szavazásig 190 kr. 38000 szavazásig 195 kr. 39000 szavazásig 200 kr. 40000 szavazásig 205 kr. 41000 szavazásig 210 kr. 42000 szavazásig 215 kr. 43000 szavazásig 220 kr. 44000 szavazásig 225 kr. 45000 szavazásig 230 kr. 46000 szavazásig 235 kr. 47000 szavazásig 240 kr. 48000 szavazásig 245 kr. 49000 szavazásig 250 kr. 50000 szavazásig 255 kr. 51000 szavazásig 260 kr. 52000 szavazásig 265 kr. 53000 szavazásig 270 kr. 54000 szavazásig 275 kr. 55000 szavazásig 280 kr. 56000 szavazásig 285 kr. 57000 szavazásig 290 kr. 58000 szavazásig 295 kr. 59000 szavazásig 300 kr. 60000 szavazásig 305 kr. 61000 szavazásig 310 kr. 62000 szavazásig 315 kr. 63000 szavazásig 320 kr. 64000 szavazásig 325 kr. 65000 szavazásig 330 kr. 66000 szavazásig 335 kr. 67000 szavazásig 340 kr. 68000 szavazásig 345 kr. 69000 szavazásig 350 kr. 70000 szavazásig 355 kr. 71000 szavazásig 360 kr. 72000 szavazásig 365 kr. 73000 szavazásig 370 kr. 74000 szavazásig 375 kr. 75000 szavazásig 380 kr. 76000 szavazásig 385 kr. 77000 szavazásig 390 kr. 78000 szavazásig 395 kr. 79000 szavazásig 400 kr. 80000 szavazásig 405 kr. 81000 szavazásig 410 kr. 82000 szavazásig 415 kr. 83000 szavazásig 420 kr. 84000 szavazásig 425 kr. 85000 szavazásig 430 kr. 86000 szavazásig 435 kr. 87000 szavazásig 440 kr. 88000 szavazásig 445 kr. 89000 szavazásig 450 kr. 90000 szavazásig 455 kr. 91000 szavazásig 460 kr. 92000 szavazásig 465 kr. 93000 szavazásig 470 kr. 94000 szavazásig 475 kr. 95000 szavazásig 480 kr. 96000 szavazásig 485 kr. 97000 szavazásig 490 kr. 98000 szavazásig 495 kr. 99000 szavazásig 500 kr. 100000 szavazásig 505 kr.

József királyi hercege.

Ünnep van újra Debreczen városának, kedves ünnepe. A magyar főherceg, az igazi, az egyetlen királyi herceg, mire e sorok napvilágot látnak, városunk felé közeledik s pár órával később megérkezik ide, hogy szemlét tartson kedves honvédei felett.

Nem kér ő hivatalos fogadtatást, azért szívesen, örömmel fogadjuk mindnyájan, hiszen ő a miénk egészen, husa a mi husunkból, vér a mi vérünkben, egy a lelke velünk, magyarokkal teljesen.

Üdvözljük a népszerű királyi herceget városunk falai között. Mióta köztünk járt, sok minden megváltozott, csinosodtunk is valamennyire, hátrafelé is mentünk egy s más tekintetben, csak egy nem változott: hódoló tiszteletünk ő iránta, József kir. herceg iránt.

Ha megérkezik ma este városunk falai közé és elfoglalja megszokott szállását a »Sika« szállodában, — úgy hisszük — kellemes meglepetés lesz, a mit látni fog, ha ablakán kitekint. Az utcza, amelyet az a lakás kezd el, a melyben ő lakik, immár egészen az övé: örök időkre az ő nevét viseli. Csekély viszonzás ez, tudjuk mi jól, de hiszen nem azt kell nézni, hogy mit adunk, de hogy milyen szívvel adjuk, ez pedig nem lehet kétséges.

Isten hozta közénk annyi idő után, érezze magát jól városunk falai között!

Fakó Diák . . .

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —
Fakó diák, előtte könyv kitarva,
Tanul keményen, kell a diplomára;
Minden sorocskát mélyen megfi yelve
Felas s beszé magába szomju leke.
A hogy tanul, rég lankadatlanul,
Csókcsattanás csengő kacajba ful
Kinéz szegény az ablakon,
Mi zaj ez künn az udvaron,
Oh, semmi, semmi két csinos leány
Találkozása s csókja volt csupán.

Fakó diák, előtte könyv kitarva,
Ügyel szigorral minden kis sorára:
S a hogy tanul, tán ő se tudja, hogy?
Csókol szegény a légebe egy nagyot.
Kaktusz.

Póstyén.

— Fürdő levél. —

Időjárás. Emlékszobrok. Mankó Múzeum. Népvándorlás. Tolókocsi. A Kura. Fürdői élet. Német színház. Kiránduló helyek. Háromezer fürdő vendég. Kik vannak itt Debreczenből. A fürdő orvos.

Julius 16-án.

Rosszul választottam az itteni időzésre az időt, csunya szeles s gyakran esős idő jár, ez pedig az itteni híres iszapfürdőhöz nem

A magyar vámankét.

— Utolsó nap. —

Budapest. jul. 19.

A kereskedelmi miniszter által összehívott tanácskozmány, mely az önálló magyar vámterület autonóm vámtarifája felől volt hivatalva véleményt mondani, ma befejezte működését.

Akármi jóslatokkal bocsátották is utjára ezt az ankétet, annyi bizonyos, hogy eredménye nem csupán akadémikus jelentőségű. Milyenek legyenek az autonóm tarifák, 3 frt legyen-e a buza vámjá és 15 ft a selyemé: e felől döntő véleményt a tanácskozmány nem mondott.

De igenis döntő véleményt mondott arról, hogy Magyarország minden gazdasági érdekeltisége az önálló vámterületben látja a becsüle-ünkkel és érdekeinkkel megférő egyetlen megoldást.

Ellenkező intencziókat még az u. n. agráriusok fölszólalásaiba is inkább csak bele-magyaráztak, mintsem azokban tényleg benne voltak. Ezeknél is inkább csak az átmenet rázkódásaitól való félelem szólalt meg, mintsem az önálló vámterület elvi perhorreszkálása.

Becsés és nagyon komoly direktívát adott tehát az ankét a kormánynak. Ez a direktiva pedig így szól: A vámszövetséget, melyet alkotmányosan megcsinálni úgy sem lehet, erőszakolni nem szabad; sőt ellenkezőleg föl kell használni az alkalmat a gazdasági emancipációra, amely megfelelő gazdasági érdekeinknek és a közvélemény óhajának.

éppen kellemes. Ugy látszik Falb mégis csak jó idő jós óva válik idővel. Hej pedig de sokan szeretnék, ha Falb ur jóslata nem teljesülne, különösen az itt időző nagyszámu fürdővendég. A gyönyörű villák, a kényelmes szállodák teljesen, a magán lakások jó részben telve vannak betegekkel, kik leginkább reuma, csusz; köszvény, stb betegségeiben szenvednek. Hogy mily borzasztó beteg-ég ez, azt csak az tudhatja, a ki legalább egy két hetet töltött már Póstyénben. És ezek a szegény betegek telve a legjobb reménnyel csak egyedül a póstyéni fürdő áldásos hatásától várják gyógyulásukat.

Megható momentumokkal találkozunk a fürdőn magán.

A kies fürdőparkban több neves és névtelen emlékszobor áll, szerényen vagy nagy hangon hirdelve a természet csodáerejét. — Ezek közt legszebb a Czegléczki Matyas által 1890-ben emelt Mária szobor, mely közül az eltávozók által gyújtott gyertyák öröklángjai égnek. A fürdő várótermében látható a »mankó múzeum,« amelyben már nincs hely a sok emlékül ott hagyott, névjegygyel ellátott mankóknak.

Végre a fürdő emlékkönyve, melyben 8—10 nyelven, ki-ki a saját nyelvén adja tudtára az ujabban érkezőknek gyógyulását s hogy itt már a reménység sugarai felfrissítik a legszenvedőbb arcot is.

A mai berekesztő tanácskozásról tudósításunk így számol be:

A mai nap, melyen az autonóm vámtarifa feletti szaktanácskozmány befejeztetett, ismét az önálló vámterület híveit allította a harci sorba. A mai szónokok legnagyobb része az ipari és kereskedelmi kamarai titkárok sorából került ki, kik persze valamennyien az önálló vámterület mellett foglaltak állást. Sok sikerrel tette ezt Sarkadi Lajos, Záray Károly, Holesch István, Mága János és Szávay Gyula, kik valamennyien érvekben gazdag, hatásukban erős fejtegetésekkel védelmezték meg a meglévő és létesítendő ipar érdekeit. A magyar kereskedelem igazait ugyancsak az önálló vámterület alapján Spitzer Ignác és Fürst Jakab képviselték. Végül hallották még Ivánka Oszkár, Csillag Gyula és Koller Pál fejtegetéseit, kik az agráriusok szempontjából vettek részt a vitában. Ivánka igen érdekes beszédben polemizált az iparkamarak képviselőivel. A közös vámterület álláspontjára helyezkedett, de Magyarország jogos érdekeinek megvédelmezése mellett. Állást foglalt az őrleli forgalom galom, cukor-, vas- és petroleumkartellek ellen.

Szabó Kálmán, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnöke a következőket mondta az ankéten:

Minden ország erőforrását a közgazdaság képezi, mely azonban nálunk, mint tisztán csak a földmívelésre szorító országban nagyon egyoldalú. Az iparnak felvirágoztatása tehát az országnak létérdeke. 1867 óta Auszt-

Már kora hajnali órákban (reggel 4 órakor) megnyitják a fürdőt s megindul a fürdőző közönség egész raja, mely déli 12 óráig folyton seregestül özönlik a gyógyhatást hozó iszapfürdőbe, elannyira, hogy csupán az iszapfürdőben, mely I. II. és III. osztályra van osztva, egy-egy nap 200—250 a fürdőzők száma. Pedig sokan vannak olyanok, kik nem fürdőhetnek minden nap, csak a fürdőorvos által előírt napokon.

Érdekes ezt a valóságos népvándorlást nézni, mint özönlik a nép a fürdőbe. Kocsi, tolóközi, hordszék egymás után szakadatlan sorban követik egymást. Egyik jön, a másik megy. És ez a nagy kocsi forgalom tart delig. Ép oly látvány ez, mint Debreczenben a löversenyről hazatérő, egymást szakadatlan sorban követő fogatok robogását nézné az ember.

Egyik különös speciálitása a póstyéni fürdőnek, a tolóközi, mely éppen olyan, mint a mi konflisunk, csak kisebbek és kétkerekűek. Eleje nem ló, hanem egy tót atyafi van fogva, hátul pedig egy vagy két tót leány taszítja s 14 krért viszik haza szállásaira a forró iszapfürdés után felhevült arcu nőket és férfiakat.

Szegény ember itt is csak vízzel főz, azaz gyalog biczeg ki a fürdőbe. Visszafelé nagy pokrócz, vagy kendőbe burkolva a tőle telhető gyorsasággal igyekszik szállására, ne-

ria fejlett ipara mellett hazai iparunk nem fejlődhetett s ezért a közös vámtörvénynek nem lehetett volna a hiva, külön vámtörvényre a hive, külön vámtörvényre a hive. Ausztriával pedig barátságos jó szerződés. A két állam közgazdasági érdekeit a külön vámterület mellett össze kell egyeztetni. Az önálló vámterület szükséges fegyvere az ipar fejlesztésének, mert még nem látott egyetlenegy államot sem, mely önálló vámterület nélkül fejlesztette volna ki iparát. Szükségesnek tartja az ipar fejlesztését abból a szempontból is, mivel népünket nem lehet egész éven át mezőgazdasági munkákkal foglalkoztatni. A tervezet beosztását azonban ellenzi.

A minimális vámtarifát szükségesnek látja. Az agrár és iparvédmókat szükségesnek látja. Az agrár és iparvédmókat szintén nélkülözhetetleneknek tartja. Agrárius szempontból szól a buza árképzéséhez, melyre igen nagy befolyást gyakorol az, hogy a búzát nagy mennyiségben dobják egyszerre a piacra, mint pl. mindjárt a cseplés után. Ez az árat lenyűgözi.

Ezért kell a gazdának akkor segítségére lenni, a mikor legnagyobb a legnagyobb pénzülszükségben van, nehogy kénytelen legyen olcsón tudni a búzáján. Eonélfogva törvényhozási intézkedést óhajt arra nézve, hogy a magtárban levő terményre is kaphassanak előleget. Ezt persze csak törvényhozási uton lehet megoldani. Erre különösen felhívja a miniszter figyelmét.

A már létező iparokat kevesebb védelemben kell részesíteni, mint a még fejlődő vagy pláne keletkező iparágakat. Az ipari segédanyagokat nagyon mérsékeltén kívánja megvámoltatni, nem különben a nálunk nem készített iparcikkekét is. A pénzügyi vámnak hive de csak a luksuszszickekre nézve. A szegény fogyasztó közönséget nem kívánja itt sújtani.

hogy a Vág folyó felett fujdogáló hűvös szélben meghűljön.

Mert még sem bolondság ám az, ha az ember először 20—30 percig 32—33 fokos kezes iszapban van, azután száraz lepedőben és pokrőczba burkolva ismét 25—30 percet szenvedve keresztül az izzadás kellemetlen helyzetében s most tessék ily felhevült állapotban a Ság felett fujdogáló hűvös szélben haza menni. Bizony felf. ilyenkor nemcsak a téli bunda, hanem a pokrőcz is. Ajánlatos mindazokra nézve, kik az iteni kurát akarják használni, hogy meleg ruhaneműekkel jól ellegyenek látva, ha a meghűlés veszélyeinek nem akarják magukat kitenni, amiből csak komolyabb baj származhat.

Szórakozásra, vigság és mulatozásra a délutáni és esti órákat használják.

A fürdőpark, mintegy 80 hold kiterjedésben, egyike a legnagyobbaknak, melyek valaha fürdő érdekében alkottak. Kétoldalt hegységek által körbezárva, szelektől védve, a szeszszendős hársak pompás árnyéka alatti sétányok kényelmes löcziáit megtelnek az üdülő vendégsereggel.

A park kelő közepén emelkedik a modern stílusban épült pompás Gyógycsarnok; a mely magában foglalja a kávéházi, étkező, cukrázda, olvasó, játszó és külön női termeket. Egy pazar fényűző díszített hangversenytermet. Az olvasóban nagyszámú hirlapok (8 nyelven), a zongora szobában egy gyakorlati, a nagyteremben egy hangverseny zongora áll a közönség szabad használatára.

A gyógyterem előtt 4 órákor kezdődik 22 tagból álló zenekar hangversenye, melyet a nagy közönség élvezettel hallgat s az egye-

A tengeren való behozatalnak kedvezményben való összesítését indokoltak tartja, de ezt a Dunára is kívánja terjeszteni. A Dunának kereskedelmi útját ezért mindenképpen tejeszteniük kell. Ha, a mint Lukács Béla mondotta, üdvös a külön vámterület és ezért az utódok áldani fognak bennünket, akkor ezt meg is kell valósítanunk. A külön vámterületnek és az Ausztriával való gazdasági szerződésnek a hive. (Élénk helyeslés.)

Végül báró Daniel Ernő mondott köszönetet az ankét tagjainak, és ezzel a tanácskozás hat ülés után véget ért.

BELFÖLD.

Hanyatlak a buzaár. Az utóbbi napok szép időjárása a g-bona árát újból igen jelentékenyen csökkentette. A baisse a kész-áru üzletből indult ki. Míg az előző években az első buzahozatalok csakhamar külföldi vevőkre találtak, az idén még Csehország, a magyar buza állandó fogyasztója sem vásárol. Mivel pedig a hozatalok napról-napra nagyobbodnak és szombat és vasárnapon több buza érkezett, mint az egész előző héten, a kínálat sürgős. Ezzel szemben a malmok kereslete korlátolt, mert a lisztfogyasztás még mindig csekély. Ennek hatása alatt a kész-buza ára újabb 30—40 krral hanyatlott. Az áresés különben azzal is függ össze, hogy az új buza minőség is igen jó; ma eladásra került egy tétel felsőmagyarországi buza, mely 81 kilós volt. Ez más esztendőben ritkaság számba megy. A határidők ebből kifolyólag szintén hanyatlottak; csupán a tengeri szilárdabb készáru hiányában igen lanyháva alakította az üzletet a délután folyamán az, hogy Párisban a liszt ára teljes 2 frankkal, a buza ára 1¹/₂ frankkal csökkent. A szeptemberi buza mai áresése következtében a magyar buza aránylag olcsóbb az amerikai-nál, mert a new-yorki 73 centes jegyzést alapul véve és számításhoz foglalva a vámot és szállítási költséget is, az amerikai buza alig 30—40 krral drágább a cseh piacokon, mint az odaszállított magyar buza. Minősége következtében pedig a magyar buza 50—60 krral nagyobb értékű.

tetszősebb szépen előadott számokat tüntető tapssal ismételteti meg. A térszene tart 7 óráig, azután a gyógyterem belső helyiségeiben folytatja 11—12 óráig.

A hangverseny teremben csaknem minden nap tartanak előadásokat s táncszínházakkal és tombolákkal egybekötött mulatságokat. Van kölesön könyvtára, kölesöndij az egész idényre 1 frt.

A gyógyszeron mellett fekszik az új nyári szinkör s egész idény alatt 40—42 tagú színtársulat játszik benne. Jelenleg német színészek, a magyar színészek aug. 1-én fognak jönni.

A mult este csupa kíváncsiságból végig néztem egy német előadást s nem bántam meg.

Nagyobb színházaknak megfelelő sima gördülékeny előadást produkáltak. A cigánybárót, Strausz kedves, dallamos operettejét adtak s daczára a Thater an der Wien tenorista vendégfelléptének, a közönség csak részben töltötte meg a színházat. A vendég művész tisztá csengésű tenorbariton hanggal s művészi játékkal bír. Hangja nem terjedelmes, de kitűnő iskolája mellett remekül érvényre tudta juttatni.

Ezeket, azt itt Magyarországon működő német színészeket kellene megmagyarosítani, de sok szép tehetségű színésszel gyarapodnának szegény, megtizedelt vidéki színházaink.

Pöstyén kiránduló helyekben is gazdag. A vágvi kompon tul Bankán, majd Moraván kitűnő tejjgazdaság lehet, a bankai falun, hol egy gyönyörű s természeti szépségekben gazdag kocsint vezet fel a hegytetőre Radosna

Az üzlet tegnapi mederben folyt le, mert a malmok a lisztüzlet teljes pangása következtében nagyon is tartózkodnak a vételtől. Daczára annak, hogy ma a kínálat is mérsékelt volt, az árak mégis újból jelentékenyen hanyatlottak. Az ó és új készbuza 40—50 kros árengedménnyel akadt vevőre.

A határidőüzlet iránya eleintén szintén nagyon lanyha volt, az üzlet folyamán azonban valamivel magasabb árak kerültek felszínre.

A határidő jegyzések szombat óta a következőképpen változtak:

	Július		
	16-án	18-án	19-én
	forintokban		
buza szeptemberre	8.60	8.38	8.35
rozs	6.69	6.65	6.54
zab	5.63	5.55	6.54
tengeri júlusra	5.15	5.14	5.20
> 1899. májusra	4.26	4.22	4.32

A kegyelemkérő szoczialisták. A szabolcsvármegyei szoczialis mozgalmak idején egyre-másra tartották az elámitott földművelők az alakuló és tanácskozó gyűléseket, természetesen hatóságai engedély nélkül, sőt hatósági tilalom ellenére is. A hatóságok aztán felelősségre vonták a kolomposokat, a kiket egymásután 160—200 frt pénzbüntetésre és 15—20 napi elzárásra iteltek. Az ítélet ellen beadott felebbezések megjárták mindhárom fórumot s a dolog vége az lett, hogy a kiszabott büntetéseket harmadik fokon is helyben hagyták. Nehányan ekkor az elítéltek közül felségfolyamodáshoz fordultak s tetteiket számba-hánva a királytól kérték a kiszabott büntetés elengedését. A felség folyamodványok közül kettő, az eperjesieké és pátróhaiké, mint Nyiregházáról írja tudósítónk, most küldetett le a belügyminiszter által Szabolcsvármegyéhez azzal, hogy azok a kabinetirodatól minden megjegyzés nélkül érkeztek vissza. A megérdemelt példás büntetéseket tehát a nem régiben is még annyira fenhéjázó, de már megjuhászodott »czuczlista« vezéreknek el kell viselniök és egyuttal megbizonyosodhatnak a felől is, hogy a király nem tart velük az urak ellen, mint azt annak idején ők hirdették.

Az ó-gyallai csillagvizsgáló államosítása. Hirt adtak a lapok az ó-gyallai csillagvizsgáló államosításáról. K o n k o l y-

falvához, a mely a fürdővendégek legszebb kiránduló helyét képezi.

Nagy-Pöstyén a fürdőhelytől egy pompás, arnyas hársot választja el, itt a kath. egyház impozáns temploma, az Erdődy grófok régi kastélya s egy ósrégi várrom megtekintésre méltók. Csejthe egy és fél órai kocsiút, törénelmi nevezetességű várrom. Galgóc egy és fél óra. A lipótvári fegyintézet stb.

Pöstyén fürdő egyike azon kevés gyógyhelyeknek, melyeket nem a pompa, nem a fenyezés emelt jelentőségre, hanem forrásainak három századon keresztül kipróbált gyógyereje s hogy a súlyos betegek nagyrésze sehol másutt gyógyulást nem nyerhet, mint a termeszint e csoda pontján. Pöstyén hirne csakhamar szárnyra kelt a külföldön. Bécs, Prága, München, London világ városok tekintélyes számmal vannak képviselve, sőt New-Yorkból is itt időz egy gazdag maganzó. A fürdővendégek száma már eddig meghaladja a háromezretet.

Debreczenből kevesen vannak: Radó Ant. l vasati ellenőr, Weisz Zsigmondné, hivatalnok neje leányával, Hegner Agoston utazó, Tegdes Károlyné, Berliner Ábrahám, Mabe József dohánybeáltó felügyelő nejevel és leányával, Mo'nar István, Than József, Mikolcsey Sándor és neje, Gömöri Lipót és Bajnóczy Alajos.

Orvosi tanácsosul Dr. Weisz Ede, volt egyet. tanársegéd, az egészségtan tanára a budapesti orvos egyesület lev. tagja, Pöstyén fürdő orvosa mindenkor készségesen szolgál.

Pöstyént az itt tapasztalt és látottak után bárkinek a legmelegebben ajánlom.

T. J.

Thege Miklós dr. országgyűlési képviselő, a csillagvizsgáló eddigi tulajdonosa elmondja a dolog történetét. E szerint nem akarván hogy balassa után széthordják a nagy fáradsággal és költséggel felszerelt csillagvizsgálót, arra törekedett, hogy az állam kezébe jussön. **Wlasićs Gyula** kultuszminiszterrel tanácskozott erről, a ki elfogadta ajánlatát. A szerződést még nem kötötték meg véglegesen, de főpontjai a következők: Konkoly-Thege Miklós örökre az államnak ajándékozta a csillagvizsgálót mindenestül. Haláláig igazgatója marad díjtalanul. Helyettes-igazgató, egy adjunktust, két asszisztent és egy szolgát ez állam nevez ki. A csillagvizsgáló czime ez lesz: **Konkoly-Thege Miklós alapítvány Magyar királyi asztrofizikai obszervatórium.** A nagyleltű ajánlatot már elfogadta a minisztertanács és a király is jóváhagyta. A csillagvizsgáló hivatalos átvétele akkor lesz ha föntartási költséget megszavazza a képviselők.

Hora kivégzése a párisi kiállításon

A románok szenzaciót készünek csinálni az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon. A romániai lapok azt írják, hogy Popovics György, hírneves román festő Jászvároson most egy óriás méretű nagy festményen dolgozik, amely Hórának, az 1784. évi véres oláh lázadás hírhedt vezérének, Gyulafehérvárt történet kivégzését fogja ábrázolni. Ezt a képet azután elküldik 1900-ban Párisba, hogy lássa a világ, hogyan bántak Magyarországon a román nép vezérével. Mert természetesen, hogy a kép megfelelő színezésben fog elkészülni. Láncrea vert, vagy rabszjira kötött román parasztok sokasága körül zsinóros, attilás ruhába bujtatott magyarok kerébe török Horát és Kloskát, a lázadás két vezetőjét. Valószínű, hogy a képek katalógusából nem marad el a megfelelő magyarzat sem, hogy Hóra martír volt s hogy abban a mozgalomban, melyet ő népének felszabadítására indított, ezer román ember esett áldozatul. Pedig Hóra és Kloska egyszerű lázadók voltak, kik a magyarok kiltáráját hatarozták el; fölprszeltek, vagy földultak 80 községet, 232 magyar nemesi udvart, lemészároltak száznál több magyar nemes s rettenetes vérengzésükben 4000 magyar életét oltották ki. Hórát egyébként maguk az oláhok fogták el s átadták Kray alezredesnek. A lázadót a törvényszék balra ítélte s elretentő például Gyulafehérvárott 1785. februárban kerékbe törtette Kloskával együtt. Ezt az utóbbi jelenetet akarja Popovics képe megörökíteni. S a románok, tekintettel a kép óriási méretére is remélik, hogy Hóra kivégzése nagy feltűnést fog kelteni. Hogy kinek a költségen készül a kép, nem tudjuk, de hogy abból a ezébből készül, hogy barátságot ebreszen Európában a románok iránt és gyűlöletet a magyarok iránt, az bizonyos. S hogy a párisi kiállítás igen jó alkalom arra, hogy a világ előtt legyalázzák a magyarokat, ezt is jól tudják Romániában, tudja a liga és tudja azok, a kik a képet megrendelték. A romániai kiállítás területét nem messze eshetik a magyar kiállításól, s a Hóra-kép a román kiállításban a legkirívóbb tüntetés lenne a magyarság ellen. Azok az illetékes faktorok, akik a magyar kiállítást rendezik, fölvilágosíthatják a világkiállítás rendezőbizottságát s keresztülvihetik, hogy ez a képből megörökített történeti hazugság, mely a halálra ítélt rablógylóskost nemzeti hőssé avatja s mely a magyarországi oláh agitáczióknak akar híveket szerezni, ne kerülhessen a párisi kiállításba.

Az új kereskedelmi államtitkár.

Budapest, jul. 18.

Epen egy hete adunk hírt róla ezen a helyen, hogy a kereskedelmi miniszterium új államtitkárja farádi Vörös László beadta lemondását. Ugyanakkor jelentettük azt is, hogy alig van remény rá, hogy a magyar királyi kereskedelmi miniszterium buzgó vezetője megmaradjon hivatalában, noha mindenki a legmelegebben óhajtja ezt, a kinek a magyar köz-

lekedésügyhöz, a kereskedelmi miniszterium dolgaihoz némi köze van.

Ma már bizonyos, hogy Vörös László nem marad meg hivatalában, s értesülésünk szerint ő felsége a király Ischiben már nemcsak elfogadta Vörös László lemondását, de már utódját is kinevezte. Az elbocsátásról és az új kinevezésről szóló legfelsőbb kézirat a hiv. lap holnaputáni szerdai számában jelenik meg, s Vörös László utódja Schmidt József miniszteri tanácsos, a szabadalmi hivatal elnöke lesz.

Teljes elismeréssel vagyunk Schmidt József kiváló egyénisége és sokoldalú képességei iránt, nagy megnyugvástunkra van, hogy a kereskedelmi miniszteriumba olyan államtitkár kapunk, kinek munkabírása, szorgalma, és megbízhatósága közismert. Jó államtitkár lesz belőli majd helyét, az bizonyos.

De az előjött elfeledtetni nem fogjuk. Ez is bizonyos. S esztendőnkön keresztül, — ha ugyan esztendőnkig lesz hozzá szerencsénk, — emlegetni fogjuk mi is, mások is, hogy valamikor, negyedfél esztendőn keresztül Vörös László töltötte be ezt a helyet.

Schmidt Józsefet, dacára, hogy élete javarészen keresztül »hivatali ember« volt, bíróban lakott, jóformán egész Magyarország ismeri. Ennek oka, hogy nem egy hivatalban volt. Mindenfelé megfordult.

Pályáját az új államtitkár a székesfehérvári ciszterciata gimnáziumban kezdte. Az emberek rendszerint nem szokták pályáját a gimnáziumban kezdeni, de Schmidt József ott nemcsak lírai költeményeket adott be az önképzőkori pályázatokon, de egy lángeszű, pufok diák mellett ült, akit úgy hívnak, Wekerle Sándor.

S ez már jó kezdett.

Schmidt József ügyvédi pályára készült, s ügyvédségen is kezdte. De hamar meguntta ezt a mesterséget, mely sehogyse illett a karakteréhez. Nem tudott végrehajtani. S ez nagy baj az ügyvédi pályán. Csakhamar hivatal keresett s elsőbbsen a jogügyi igazgatóságba került. Itt se maradt sokáig, mint a hogy későbbi hivatalos pályáját is az jellemzi hogy sehol se maradt sokáig. Nemelyek ebben rossz öment látnak.

A jogügyi igazgatóságából Schmidt József a földmívelésügyi miniszteriumba került, ahol rövid idő multán miniszteri tanácsos lett és Kozma Ferencz balassa után ő vette át a lötenyészési ügyosztály vezetését. Nem tudta ugyan mindezeki megérteni, hogy a jogi tudományoknak mi köze a lovakhoz és viszont, de azt csakhamar mindenki nagy elismeréssel konstatalta, hogy Schmidt József ezen a pozízióon is kitűnően megállotta a helyét.

Általános meglepetés volt akkor is, amikor Graenzenstein Béla államtitkárrá lett és Schmidt Józsefet nevezte ki a kormány a mileniumi kiállítás igazgatójává. De ez a meglepetés is megnyugvássá es valóságos örömmé változott, mert a sokoldalú, puritan jellemű férfi olyan igazgatója lett a kiállításnak, a minőt csak a mesékben lehet találni. Akinek csak dolga volt vele katesztendős működése idején — pedig volt vele dolga vagy tízezer embernek — azok ebemultak az egyszerű beszédű, minden ízében magyaros eszjárású igazgató bamautos sokoldalúságán.

Hogy az ezredéves kiállítás világeseménynyé lett, hogy Európaszerte beszéltek róla és bámulták, hogy Magyarország egyik büszkesége az utóbbi felszazad történetében, annak érdeme jórészt Schmidt Józsefé a csöndes, keveset emlegetett, elzárkózottan dolgozó igazgatóé.

Ugyanolyan csöndesen dolgozott ez ideig a szabadalmi hivatal élén, vagy talán még esöndesebben. S ez a kitűnő tulajdonsága bizonyosan nagy elismerésre talál majd a kereskedelmi miniszteriumban, ahol ez idő szerint nagyon szeretik a csöndes visszavonultságot. Hogy mennyire jó kereskedelmi államtitkár lesz Schmidt József a mostani miniszter idején, arra egy jellemző epizódot mondhatunk el a leendő államtitkár igazgató korából.

A kiállítás igazgatóságának annak idején sajtóirodaja is volt s ennek a sajtóirodának

egy vezetője. Maga elé cizálta az igazgató a sajtó informátorát s megkérdezte tőle, hogy mi a programja.

Felóras szóözön közetkezett erre. A buzgó isztiviselő nem szünt meg elmondani, hogy mi utór-módon akarja a sajtót informálni, a külföld érdeklődését fölkelteni, a kiállítás ügyét örökké ébren tartani. Annyi volt a terve hogy a fele is sok.

Mikor javában beszélt és tervezgetett, egyszerre szavába vágott az igazgató:

— Keoves barátom! Ez nem program. Majd megmondom én, hogy mi az ön programja. Akarmit ír a lapokak, akárhany cikket küld be vagy hírt, egy dolgot tartson szem előtt: Ea nem csinálók semmit, a titkár se csinál semmit, a műszaki osztály se csinál semmit ön sem csinál semmit, mindent a miniszter csinál.

Ez volt a Schmidt József programja igazgató korában. S nagyon jó program volt mert államtitkár lesz vele. Ha hű marad programjához, nagyon jó államtitkár lesz — a miniszterének.

(O. H.)

KULFÖLD.

Kisérletezés és a 14. §. Thun gróf osztrák miniszterelnök tanácskozása katholicus oéppárt képviselőivel tegnap kezdődött meg.

A kath néppárttal való értekezés nem annyira a nyelvtörvényhez való állásfoglalást akarja tisztázni, mint inkább azt a kérdést, hogy a párt milyen állást foglaljon el a kormány és a jobbpárti többséggel szemben. A csehlapok ezt már jelzik is, megjegyezvén, hogy Thun gróf főfeladatának azt tekintik, hogy politikai pártok többsége t biztosítsa magának ama rendeletekre nevez. melyeket a 14. § alapján bocsát ki. Vonatkozik ezekről önösen a Magyarországgal való kiegyezésre, Thun gróf a reichsrathnak már szeptemberi ülészákan is erős többséggel szeretne föllépni.

A Wiener Zeitung az állami alaptörvény 13 § a alapján 1898. július 1-én kelt csaszari rendeletet közöl, a mely a talajjavítási alap dotálására szánt állami járulékok 750000 forintból 850000 frtra emeli fel az 1898. évre. Egy másik csaszari rendelet a mely ugyancsak a 14. §. alapján 1898. július 7-én kelt Ischiben, felhatalmazza a kormányt, hogy járuljon hozzá, hogy a bosznia hercegovinai országos kormány 60 év alatt törlesztendő, legfeljebb 11 millió forintnyi kölcsönt vegyen fel a gabellától (Bocche di Cattaro) Trebinje és Gravosa (Sagusa) felé vivő szárnyvonalakkal építendő keskenyvágányu vasut ama szakaszainak kiépítésére melyek a megszállott területek esnek.

A háboru.

Legujabb távirataink a következőket jelentik:

Madrid, jul. 18. Dorrea tábornok hadügyminiszter Santiago de Cuba kapitulációjáról Blanco tábornoktól a következő táviratot kapta:

Toral tábornok arról értesít, hogy az aláírt kapituláció feloleli a santiagoi hadosztály egész haderejét és hadi anyagait. Az Egyesült-Államok kötelezik magukat a csapatok hazaszállítására és a helyőrségükhöz legközelebb eső kikötőben fogják hajóra szállítani őket. A tisztek magukkal vihetik fegyvereiket, valamint — a legénységhez hasonlóan — a tulajdonukat képezhető holmikat, továbbá a katonai leváltárakat és okiratokat. Az önkéntesek a szigeten maradhatnak, ha átadják fegyvereiket és megígérik, hogy nem barcolnak többé az Egyesült-Államok ellen. A spanyol csapatok teljes hadi tisztességgel fognak kivonulni Santagoból s fegyvereiket egy meghatározott helyen fogják lerakni. A fegyverek felől az amerikai kormány fog rendelkezni, a kapitulációban a hadi tengerészet is bent foglaltatik.

Madrid, jul. 19. Camara hajóhada Spanyolországba érkezett.

Madrid, július 10. Az Imperial értesülése szerint a karisák a francia határon óriási fegyver és lőszerraktárakat létesítettek. — A cenzura következtében több lap megszünt.

London, júl. 19. A Reuter-ügynökség jelenti Manillából:

Aguinaldo igen nehéznek tartja Manilla elfoglalását az erődítvények miatt. Az amerikaiak újabb csapatokat várnak és a harmüveleteket valószínűleg csak az esős időjárás és a nagy hőség elmultával szeptemberben kezdik meg. Manillában nincs liszt, ellenben több hónapra való tengeri és hus van.

London, július 19. A Reuter-ügynökség jelenti Manillából:

Aguinaldo két hadikövetet küldött Augustihoz, hogy fölszólítsák a kapitulálásra, mert 50.000 felfelő van a város előtt és készek az rohammal is bevenni, ha a spanyolok segélycsapatokat nem küldhetnek. Augusti azt válaszolta, hogy a végsőig fog küzdeni jóllehet reménytelen a küzdelem.

Bécs, július 19. A bécsi távirati irodának jelentik Havannából, hogy a Kaiserin und Königin Maria Theresia osztrák-magyar hadihajó holnap Kingstonba megy.

Playa del Este, júl. 19. A „Marblehead” amerikai hadihajó egy csónakja ma délután bevezetett a guantanamoi öbölbe, közölte formális módon a spanyol parancsokkal Toral meghódolását, valamint Santiago kapitulációját és határidőt tűzött ki, a melyben belől a Camanerában kitűzött spanyol lobogó bevonandó. A csónak parancsnoka kijelentette továbbá, hogyha a „Sandoval” agyunaszád bármilyen módon megsérülne, vagy a középületek, kaszarnyák, fegyver és lőszer készletek Camanerában és Gurntanamóban szétromboltatnának, a spanyolokkal nem bannának úgy mint hadifoglyokkal. A spanyol lobogót délután bevonták. — A formális átadás holnap történik meg.

Washington, júl. 19. Mac Kinley elnök a múlt éjjel állami oklevelet bocsátott ki, amely Santiago de Cuba tartomány igazgatása felől intézkedik.

Ez az első ilyenmű okirat, amely az Egyesült Államok elnökének kezéből kikerül.

Az oklevél a hadügyminiszterhez van intézve, aki táviratilag fogja tudatni Shaffer tábornokkal, hogy mihez tartás végett megfogja kapni az oklevelet és hogy azt angol és spanyol nyelven fogják közzétenni, hogy minél inkább elterjedjen a Shaffer felügyelete alatt álló területen. — Az okirat felöleli a Shaffer tábornoknak szóló utasításokat és felhatalmazásokat Santiago de Cuba tartomány igazgatását illetőleg, valamint a nevezett terület lakosságához intézett kiáltványt, a melyben az amerikai kormány a lakossággal szándékait tudatja.

A kiáltvány közhírré teszi, hogy Cuba szigetén új politikai hatalmat alakítanak és a lakosságnak biztosítja a teljes személyi és vagyoni biztonságot, valamint jogait és törvényes szabadságuknak gyakorlását. Mindazokat a kitételeket és helyeket, melyek ezidő szerint az amerikai tengeri és szárazföldi haderő birtokában vannak, megújítják valamennyi semleges nemzet kereskedelme számára oly cikkekre nézve, a melyek nem tekintendők hadi tiltott árunak, a behozatalt idején fennálló vámok lefektetése ellenében. A belföldi rendőrség, amennyiben lehetséges, megmarad, ep úgy a megszállás előtt szolgálatban volt rendes bíróságok is Santiago de Cubára nézve a legjelentékenyebb változás az, hogy a 2000 tonnas és az ezt meghaladó hajók tonnavámját 1 dollárról 20 centre szállítják a tonnánként.

József kir. herceg Kis-Jenőn.

Minden esztendőben a farszói csapat-szemlék bevégeztével József kir. herceg Kis-Jenőnre tér pihenni. Itteni tartózkodásának lefolyásáról a következőket tartjuk érdemesnek közölni mai debreczeni látogatása alkalmából:

Sehol oly jól fesztelenebbül nem érzi magát, mint Kis-Jenőn, ahol minden személy és hely ismerőse.

Egész legendakör kering a nép között a kir. herceg kegyességéről és jó szívről. Mindenki hozzáférhet, ha egyedül van s viszont ő is magános sétáin mindenkivel beszédbe elegyedik. Oly bámulatos emlékező tehetségé van, hogy sokszor félszázaddal ezelőtt történt eseményekre oly élőkén emlékezik vissza mintha az idén történt volna. A kir. herceg folytonosan vig hangulatban van. Reggeltől estig szüntelenül tréfál, adomázik s megtrefáltatja egyik vagy másik tagját kíséretének is.

Különösen az öreg Péter bácsi a főherceg intimusa czéltáblája tréfáinak. József kir. herceg külsőben nem mint nagy ur, hanem mint kedves polgártárs él közöttünk.

Életmódja oly egyszerű, idelikus, hogy alig ismernék fel az egyszerű vitorlavászonruhába öltözött, szürke kalapos magas alakban József kir. herceget.

Alig pitymallik a hajnal, a kir. herceg egyes egyedül, a saját maga faragta két méter hosszú séta pálczával a kies Háda-nak tart.

Valahányszor elindul, megtapogatja a zsebeit, hogy van-e elegendő aprópénz nála. A szegény, de különösen a cigány nép jól ismeri a kir. herceget s a legutolsó fillérjét is elszedik tőle.

A kir. herceg mikor a kastélyba visszatér, örvendve jelenti bü igazgatójának, hogy zsebpénze, hála Istennek megint elfogyott.

Visszatérte után első dolga, hogy felkeresi Ormós Pétert s addig zaklatja tréfaival, míg az kénytelen-kelletlen elhagyja az ágyat és sétára kíséri a feleséges urat. Nem ritkán megtörténik, hogy a főherceg annyira zavarba hozza az öreg Péter bácsit, hogy maga is hangosan felaczag és hogy a mulatság teljes legyen, felzavarja alvó kíséretet is.

A főherceg humora kifogyhatatlan, amit a múlt hónap eseményei illusztrálnak a legjobban. Hónap béc-i nevenapja volt s a főherceg korán reggel szerenádot rendezett a tiszteletére, Peter bácsi a zeneszóra felebredvén, kelemesen meg volt lepve, mikor értesült, hogy a szerenádot a főherceg kívánságára rendezték. Gyorsan felöltözött, hogy a főhercegnek megközönje kedves figyelmét, de mikor az udvarra lépett, hol a főherceg várta, négy szép leány fogadta ötletes és humoros rimes felköszöntőkkel.

Alig hogy ezt bevégezték, József kir. herceg lépett kísérete élén az ünnepelt elé és hosszabb tréfás beszéddel üdvözölte. Felkölencz órákor misét hallgattak a meghívott notabilitások jelenlétében, azután a főherceg maga köre gyűjtötte a megjelent urakat és Ormós elé vezette őket s tréfás verseket és mondásokat olvastatott fel, melyeket ő maga, Libits jószágigazgató és Bodnár ezredes irt. Délután a dohányosi pusztán egyszerű népünnep volt.

Igy él József kir. herceg Kis-Jenőn.

Táviratok.

A román király Pétervárott.

Budapest, júl. 20. (A „Debr.” ered. táv.) Bukarestből jelentik: Sturdza miniszterelnök tegnapelőtt Ainaiban volt, hogy a királylyal a pétervári utazásra vonatkozó intézkedéseket végleg megállapítsa. Azon körülményből hogy Sturdza a királyt ez utjában elkíséri, — politikai körökben általánosan következtetik, hogy a látogatásnak nem pusztán udvariassági, hanem kiváló politikai jelentősége is van.

László kir. herceg szobra.

Budapest, júl. 20. (A „Debr.” ered. táv.) Az ágyai erdőben szerencsétlen véget ért László kir. herceg emlékére Kis-Jenő értelmisége — mint onnan jelentik — diszes szobrot akar emelni. E végből tegnapelőtt az ottani kaszinóban újból látogatott értekezlet

volt, melyben Csukay főszolgabíró elnöklése alatt megalakult az emlékbizottság. A szobor javára már több ezer forint gyűlt össze. — a bizottság ezenkívül országos gyűjtest is fog indítani, hogy a szobor minél imponzánsabb legyen. Az emlékszobrot Kis-Jenőn még a tavasszal a főtérre fogják felállítani.

Fenyegetőző szocialisták.

Budapest, júl. 20. (A „Debr.” ered. táv.) Pécsen tegnap este mintegy 2000 munkás által látogatott népgyűlés volt, melyre Vaszary főkapitány széleskörű elővigyázati intézkedéseket tett, mert nagy tüntetésektől tartottak. A népgyűlés azonban rendzavarás nélkül folyt le. — Elhatározták, hogy a képviselőházhoz „figyelmeztető” kérvényt intéznek, amelyben a kormányt és a törvényhozókat arra intik, hogy az általános szavazati jogot a munkásoknak törvényesen és rövid időn belül adják meg, mert ha meg nem adják, a munkások nem fogják attól visszariadni, hogy ezt az állam hatalom kezéből bármily eszközzel is kicsikarják.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

júl. 20.

Határidőüzenet.

Zárul 1 órákor.

Buza őszre	8.36
Tengeri júliusra	4.35
» augusztusra	5.24
Rozs őszre	6.53
Zab szeptemberre	5.54

Értéktőzsde,

Zárul 1 órákor.

Osztr. hitelrészvény	359.—
Magyar »	394.75
Állanvasuti	359.50

HIREK.

* **József kir. herceg Debreczenben.**

József kir. herceg, a honvédség főparancsnoka — mint már említettük — ma érkezik Debreczenbe, hogy az itt összpontosított 3. honvéd gyalogezred és a 2. honvéd huszárezred fölött szemlélet tartson. A kir. herceg ma, 20-án este 10 óra 12 perckor érkezik Szatmár felől Debreczenbe. A kir. főherceg minden ünnepélyes fogadtatás mellőzését kéri a megérkezésénél. Mindazonáltal az indóházánál várni fogják Degenfeld József gróf főispán, ki ugyanazzal a vonattal jön Máramaros-Szigetről, Jekelfalussy Lajos tábornok, dandárparancsnok, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, a tanács több tagja, Zsigmond Sándor esperes, egyházköreileti főjegyző, a fürdőn időző Kiss Áron püspök helyettese s dr. Wolfk Nándor vál. püspök plébános s bizonyára egész Debreczen. A kir. herceg a város ötlovas diszes hintáján jön be a városba. Holnap 21-en d. e. szemlélet tart a honvédség fölött. — Délben 25 terítékű banket lesz a Bikában. Délután a kir. herceg a »Bika szálloda előtt felszáll a helyi vonatra s kimegy a nagyerdőre a honvédtisztikar lövődejébe. Pénteken 22-én délelőtt megszemléli a gazdasági intézet pialagi majorját és a földmives-iskolát. A kir. herceg Debreczenben időzése alatt a »Bika» szállóban fog lakni.

* **Hivatalos körut.** A m. kir. belügyminiszterium egyik titkára dr. Podhorszky László hivatalos körut tesz az országban a rendőri bejelentési hivatalok némely irányu eljárásának megszemlélésére. — A miniszter ugyanis az iránt érdeklődik, hogy miként tartatnak nyilván a külföldről bejövő idegen

illetőségű egyének és főképp a munkások. — E célból érkezett Debreczenbe tegnap Podhorszky, ki a déli órákban Simonfy Imre kir. tanácsos polgármesternél, majd Boczkó Samuel r. főkapitánynál tett látogatást és együtt jelentek meg a r. bejelentési hivatalnál ahol is egyes kérdéseire a feleletet meg is kapta. — Nalunk az ilyenek nevsorát betérjeszti a r. bejelentési hivatal a r. főkapitányhoz és aztán a kerületi kapitányságok intézkednek dolgukban.

* **Augusztus 2.** Az 1849. aug. 2-án volt debreczeni csata évfordulóját — mint minden esztendőben — úgy most is hazafias kegyelettel ünnepli meg a városunkban maradt tanuló ifjuság Debreczen veros hazafias polgárságával együtt. Mint értesülünk közre fog működni egy-egy énekszámval verosunk minden dalárdája és meg fog jelenni valamennyi zászlós testület. Az idei ünnepély programja a következő: Délután a meghívott egyesületek, testületek zászlói alatt — a városi zenegyulek zenéje mellett — vonulnak ki az ifjusággal együtt a honvédsírokhoz, hol az acsifjuság dalköre fogja énekelni a Hymnust. Kovács József 4 jh. emlékbeszédet tart, Kun Bela 3 jh. elszavalja saját szerzeményű odáját A Petőfi dalkör énekl Mosonyi Szentelt hantok cz. énekarabját, Ezután a menet zeneszóval megindul a városba a testületek elhelyezkednek a Nagytemplom talapzatánál. A városi daleylyt énekel. Szavalja Sipos Bela 3 jh. Lampert Géza „honvédek emléke cz.” költeményét végül záradékkul az iparos ifjak dalköre a Szozatot énekl el. Az ünnepélyre meghívatik a városi tanács és az összes testületek.

Benedek Sándor.

Egy hazájáért élt debreczenben magyar emberrel ismét kevesebb van a földön. Töle megtagadta a sors, hogy maga legyen kiváló, s csak ott, ahol alkalma nyílt, kötelességének pontos teljesítésével érdemelte ki teljes ötven éven keresztül összes ismerőse és felebbvalói elismerését, hanem a mit maga véghez nem vihett, annak teljesítésére nevelt fiaikat a hazának, akik már az ő életében kiviták maguknak és atyjuk nevének az elismerést s fényes példákkal bizonyítván be, hogy az apák érdemeit megjutalmazza az Ur a fiakban s B e n e d e k Sándor 1848/49 iki honvédőrmester, bár a komáromi kapituláció folytán nem kaphatott hadügyi rangot s évtizedeken át egyszerű hivatalnok volt csak s elérte, hogy ő lett az ország legrégebb adóhivatali ellenőre, egyik fia azonban 41 éves korában már közigazgatási bíró lett, a másik pedig még sokkal fiatalabb korában már a város egyik legkitűnőbb szónoka és legjelesebb ügyvédje, a harmadik pedig szerényebb körben békés, de szintén a legméltóbb elismerést vívta ki magának. A méltóképpen beöltött emberi élet nyugodt öntudatával hunyhatta le szemét tegnap este, miután már egy felesztendővel ezelőtt meglátogatta az Isten és testben tehetetlené tette, szelűtés érvén a folyó tél vége felé. Áldott legyen emléke! . . .

Gyászbororult gyermekei és unokái a következő szomorú jelentést adták ki:

Mély fájdalommal tudatjuk edes jó apánk, illetve nagyapának, apósunknak, a hű testvérnek s szerető rokonnak idősb B e n e d e k Sándor m. kir. adóhivatali ellenőr, volt 1848—49 iki honvédnek, hosszas szenvedés után, élete 71-ik évében, f. evi július hó 19-ik napján törtéteu csendes elhunytat. Hült hamvai a Miklós-utczai 19-ik számú háznál f. hó 21-én d. u. 4 órákor a ref. egyház s ertartása szerint tarandó rövid ima után a Kossuth-utczai temetőben fognak örök nyugalomra tétetni, mely végső tisztességtételre az elhunyt jó barátait, ismerőseit s gyászunkban osztozókat bánatos szívvel meghívjuk.

Debreczen, 1898. július 20. Gyermekei: Sándor, nejevel Manó Lujzaval, Árpád, nejevel Horváth Helennel, János, nejevel Lamy Olga val. Testvérei: Julianna özv. Gyüre Istvánné, Borbála özv. Nagy Jánosné, Simu-I. Erzsébet ferj. Huszthy Ferenczné. Krisztina ferj. Than Jozsefné, családjaikkal. Unokái: Benedek Margit, Gizella, Zsolt, Gabriella, Szabolcs és Sándor. Sik Hermin, Antai és Ilke. Benedek Ilonka, Mariska, Sándor és Irénke Áldás emlékére, béke hamva ra! A temetést Gebauer K. temetkezési int. rendezi.

* **A daleylyet népünnepélye.** A debreczeni daleylyet, ahogy több ízben megirtuk, egy épp oly fényes, mint amilyen érdekes és nagyszabású népünnepélyre készül — Tegnap délután Mark Endre elnöklele alatt ülést tartott a tárgyban a daleylyet és megalakította a rendezőbizottságot, mely az értekezleten történt megállapodásokhoz hve a programot is ki fogja dolgozni. Az értekezleten Mark Endre elnök bejelentette, hogy a nagyerdő elzaratat a városi tanács megengedte s így ezen a napon csupán a 10 krajczáros jegy megváltásával juthatni be a nagyerdőre. A népünnepély délután 4 órákor veszi kezdetét, amikor az összes cigány zenekarok a „Rákóczy indulót” fogják játszani. Közvetlenül ezután az összes debreczeni dalárdák egyszerre énekl el a „H y m n u s z t.” Azután a közönség szétoszolva élvezheti a különféle apró látványokat és versenyeket. Lesz a gyermekek öröme gyermek tombolajáték is. A tüzoltóság díszgyakorlatot fog tartani s rendez egy érdekes haborut a vízfecskendezőkkel is. Este fél 7 órákor a daleylyet tartanak dalestélyt. Ennek végeztével este 8 órákor nagy hangverseny lesz, melyen való közreműködésre az egyes felkérések most vannak folvamatban. Eddig megigérték részvételüket B. Ruzsinszky Ilona és F. Kállay Lujza. A népünnepély hangversenyei és összes látványolára szóló jegyek 1 frtjával megváltathatók lesznek, de a 10 kros jegy is sok látni s élvezni valóra jogosít. Igen fényesnek ígérkezik az ünnepélyt bezáró tűzijáték, melyet Leidenfrost rendez.

* **Kinevezések.** A debr. Itélőtábla elnöke K e r e k e s Zsigmondot segélydíjas joggyakornokká, a szolnoki trv. szék elnöke Sz. Nagy Dobray Imrét I osztályu, Szentpétery Áront és Sebők Jánost II. osztályu hivatalzolgákká nevezte ki.

* **A kórház halottainak eltakarítása.** Megemlékeztünk már arról, hogy a kórházi bizottság a kórházban elhunytak illő és humanus módon való eltakarítása iránt ajánlat tételre hívta föl a debreczeni temetkezési intézeteket, melyek ezen felszólításnak meg is feleltek. — A kórházi bizottság tárgyalás a vette ezeket az ajánlatokat, a melyek közül a legméltányosabbnak és pénzügyi szempontból a legelőnyösebbnek Kernats ajánlatát találta. A többi ajánlattevőkkel szemben Kernats oly méltányos ajánlatot adott, a melyből nyilván kitetszik, hogy humanus érzelmei vezettek és nem üzleti haszon. A kórházi bizottság tekintettel erre, akként intézkedik, hogy a kórházban elhunytak fizetéses temetéseit is Kernats részére köti le. Az ajánlat értelmében a szerződést dr. Ujfalusy József és Varga Károly — mint a kórházi bizottságnak a végből kiküldött tagja — mar legközelebb megkötik Kernatscsal. Varga Károly jegyző most allította össze a szerződést, a kórház igazgatósága — igen helyesen — olyan méltányos lesz minden tekintetben Kernatscsal, mint ő volt a bizottság. Mert hogy a kórház halottait ezáltal nem talyigán, hanem kegyeletteljesebben gyasztocsin viszik a temetőbe, tisztán az ő méltányos ajánlata teszi lehetővé.

* **Gyilkossági kísérlet.** Egy szolga legény gyilkossági kísérletet követett el a vele együtt lakó kocsis ellen. A szolga le akarta löni a kocsis, de a golyó czéit tévesztett s a gazda lovat lötte agyon. Jóna János Kossuth-gazda lakos, a karvallott gazda, — tegnap telt jelentést a gyilkossági kísérletről. Vasárnap, mikor kocsisa Kaszás András a tanyáról a városba akart bejönni, észrevette, hogy régi haragosa Sándor András szolga fegyvert

fog rá. A kocsis a lovak közé vágott, hogy elmenekülhes en, de Sándor András rá lött. A lövés czélt tévesztett nem őt találta, hanem egyik lovat, — mely 300 forint értékű — lelötte. A IV. kerületi rendőrség a lövöldöző szogát elfogta s letartoztatta. A vizsgálat folyik.

* Pénztár átadás és pénztár vizsgálat.

S z i n a y Gyula, a debreczeni ref. egyház gazdasági bizottságának elnöke — az általa kirendelt küldöttségrel ma adta át az egyház főpénztárát a szabadságra távozó S z ü c s Elek ellenőr kezébe K a t ó László ideiglenes ellenőr kezelése alá. Ez alkalommal ugy a fő, mint az adópénztárnál beható pénztár vizsgálat is tartatott. A vizsgálat a pénztárakban levő rend felől teljes megnyugtatást keltett. A pénztárak összes értékei, kötelezvényei, beható könyvei átvizsgálva s rendben találva adattak át az átvevő ellenőr és a pénztárnok kezelése alá.

* Kié a konyha?

Vettük a következő sorokat: Lapunk egyik közeli számában említejtük, hogy az ev. ref. presbyterium és a városi tanács közösen 24 tagot küldött ki, hogy az elemi iskolázatás ügyét fokozatosan emelni igyekezzenek. A városi közgyűlés leand hivaiva e vegyes bizottság megállapodását felülbírálni. Kíváncsiak vagyunk, mikép itél e vegyes bizottság s utánna a városi közgyűlés azon közös ügyben, mely valóban analog az „Arany” fülemilével. Kié a dal s kie a díofa. A dolog ugyanis úgy áll, hogy hazánk összes ev. ref. iskolahelyiségeiben a fentartó testület ad ugy kályhát az iskolákba, mint konyhát a tanítói lakásokba. Eddig a nemes város adta, nemrég megtagadta s így e kiadás is az eklézsia nyakába szakadt. Több új tanítói lakásba kályhát már az eklézsia költségén állítottak be. Igen, de vannak régi a nemes város al tal adott konyhák, melyek romlásnak indultak, Ki javíthatja ezeket? Tulajdonképpen a városé s ott van leltározva (?) A tanító saját költségén nem teheti, hogy a másét javíttassa. Mindenesetre az iskolaszek elnökének kell valami expedienst a többi megoldásra váró kérdésekkel kapcsolatban e kényes dolgot illetőleg is kitalálni.

* **A nők élete.** Egy most megjelent statisztikai tanulmány szamszerűen kimutatja, hogy a nők hosszabb ideig élnek, mint a férfiak. E tény miatt vizsgálatokat végeztek, hogy vajjon miért van ez így és e vizsgálatok különböző eredményeket mutattak ki. Egy francia tudós azt l indokolja a nők hosszabb életét, hogy ezeknek a szája jóformán soha sem pihen, ez pedig nagyon erősítőleg hat a belső szervezetre, főleg a tüdőre. Ez azonban csak hipotézis, mert a nők hosszabb élete abban leli valódi magyarázatát, hogy ők kevésbé vannak kitéve fárasztó munkáknak és veszélynek, mint a férfiu, lévén a nő foglalkozása inkább háziás, mint a sző szoros értelmében vett munkásfoglalkozás. A hosszú élet különben örökölhető ep ugy, mint a jellem, betegség stb. A statisztika még azt is mutatja, hogy a nőtlenek általában rövidebb ideig élnek és ritkaságszámba megy, ha egy nőilen tovább el. Minel fiatalabb korbán házasodnak, annál tovább élünk: ezt mondja egy tudós, ez az elv a világörökéletesbűlés elve. Az, aki 30 éves korában nősül, kerek 11 évvel fog hosszabban élni, mint egy nőtlen, aki pedig 40 éves korában nősül, az már csak 6 évet nyer. Akinek a szabadban van foglalkozása, annak jobb egészsége van, mint annak, aki el van zarkozva; ezért a vidéken tartózkodók halandósága a városbeliekkel szemben 100:149 arányu. A foglalkozásokat tekintve a papok, kapitalisták és főhivatalnokok életkor-átlaga 65 év, a kereskedőké 61, a falusi köznépé 61, a katonáké 58, az írkoké és az ügyvédeké 57 — az írkoké — beleértve az újságírókat is — 56, a tanárok és tanítóké 55; azután jönnek az orvosok és végül a mesteremberek és napszámósok, a kik átlagosan 44 évet élnek. A nők, eltekintve foglalkozásuktól, általában 68 évig élnek. Nyilvánvaló tehát, hogy az, aki hosszasan a ar élni, az pap, bankár, miniszter vagy nő legyen.

* **Lobogó fürdők.** Erdélyben vannak azok a sajátos fürdők, melyeket lobogó fürdőknek neveznek. Ezek a fürdők szabad szén-savban igen gazdag források, melyek a belőlük kitóduló szén-sav miatt mintegy forró látszanak, bár a források alig 8-15 fok hőmérsékkel bírnak. Ezeknél a hidegvíz és a szén-sav együttesen hatnak a bőrre s egyik részben megsemmisíti a másikat, azaz a szén-sav paralizálja a hideg víznek a hatását. Ha ilyen lobogó fürdőbe lép be az ember, az első pillanatban a hideg kellemetlen összehúzó hatása lesz érezhető, ehhez járul a szén-sav szuró, csipő hatása. Eleinte tehát egy csöppet sem kellemes ez a fürdő. Eleinte tehát egy csöppet sem kellemes ez a fürdő. — Nehány másodperc múlva azonban már beáll a reakció, a bőr a szén-sav behatása folytán kipirul s az ember kellemesen érzi magát. — A szabad szén-sav mint hatalmas inger hat a bőrre, illetve a bőr alá a hideg víz részben megsemmisíti a hideg bennitő hatását s a hidegvíz ezután már csak mint meglehetősen szerepel. E két ellentétes hatás lehetővé teszi sok embernek a hideg víz használatát amelyet így magában nem bírt volna el. A lobogó fürdő használata tehát azoknak tanácsos akik igen érzékenyek a hideg iránt, akiknek azonban mégis valami okból hideg fürdőre van szükségük.

* **Ötvenéves találkozás.** Ama életben levő honvédtüzér bajtársakat, kik velem a X-k honvéd zászlóaljtól Szolnokról Pestre 1848. júl. 5-én utaztak és az újépületben elhelyezve levő m. e. 30. honvédtüzér létszámát egyszerre 100-ra s a toborzással több százakra felszaporítottuk s egész 1848. szept. 5-ig, mint a Periaszi sánczaknál elfoglalt ágyuk felszerelésére Pestről a Bánátba el nem távoztunk s így a magyar honvéd tüzérségnek első emberei valánk — valamint azokat, kikkel a hadjárat alatt találkoztam és reám emlékeznek ezennel bajtársilag felhívom, legyenek szívesek habár levelezéson is értesíteni életben letökről, egyszersmind nyilatkozni arra nézve, ohajtá-e meg ez évi szeptemberben az ötvenéves találkozás? és hol? megtartani. Bajtársi üdvözléssel maradtam Szatmár-Nemciben, július hónap 11-én 1898. J. o. Ferencz volt 1848-és honvéd tüzérmester, jelenleg takarékpénztári tisztviselő.

* **Parasztfurfang** No János, szól az ur egy paraszthoz, kat megálja a fogadást, hogy tíz nap nem eszik és tíz éjjel nem alszik?

— Meg én! Tegnapelőtt már hozzá is kezdtem . . .

— És hogy érzi magát?

— Hát nincs semmi bajom . . . Éjjel eszem és nappal alszom.

* **A Zách Klára szelleme.** A Visegrád környéken élő nép nagyon babonás. Az égbenyülő ezeréves romokról legendákat beszéltek az öreg szülék az unokáknak s a nép fantáziája aztán tovább színezte századról századra, úgy, hogy ma már a Salamon törnyától föl a pusztuló varromig minden kis fűszálnak meg van a maga legendás jelentősége. A néphit szerint éjfélkor, mikor minden csöndes és az egboltozaton vándor-utra kél a hold; hirtelen paszörtűz lobban föl a varban annak emlékére, hogy valaha régen így beszéltek egymással a római katonák és pásztortűzzel jelezték az éjfélt. A titokzatos tüzet ugyan még a legrégebb visegrádi ember sem látta, de nem is láthatta, mert jaj annak — mondja a babona — ki a szellemek játékában gyönyörködni merészel. Így hát inkább mindenki lefekszik, s nem varja meg az éjfélt, nehogy az életével lakoljon. Hinni könnyebb, mint az ellenkezőt meggyőződni. A tömérdek legenda közt azonban a legtöbb a tragikus véget ért Zách Kláráról szól. Hány ember élt már és halt Visegrádon, a ki szentül meg volt győződve, hogy látta a Zách Klára hazajáró szellemét amint esti harangszó után félelmetes kiáltással szállongott a romok körül, még pedig egy kánya alakjában. A babona szerint ugyanis a szerencsétlen Klára lelke még mindig nem nyughatik a tulvilágon ma rettenetes beestelenség miatt, melyet aja és családján elkövettek. Keresi és kutatja

még mindig a gyilkosokat s ha csak egy csontjukra akadna is: szétmerezangolná hegyes karmaival, hogy még haló porukban se legyen nyugodalmuk. És csakugyan, eddig úgy volt, hogy mikor a visegrádi templom tornyában megkondult a harangszó, a kánya a madár is felrebbent fészkeiből és nagy köröket kerítve a magasban, sikongva szállt az alkonyi csöndben. Ennek a természetrajz szerint az az oka, hogy a kánya nagyon szereti a halakat, ezek pedig főképp alkonyatkor usznak bőséggel a partok közelében. E természetrajzi megfigyelést azonban nem tudja a nép s nem van, hogy az évtizedek óta ott szálló kanyamadárban a Zách Klára szellemét vélt látni és hallani. Történt azonban a minap, hogy a Salamon törny közelében tehenet legeltető pásztorfi ráakadt egy kanyafészkekre. A madarakat a tojásokkal együtt hazavitte s most spargára kötve neveli azokat otthon a szerűben. Elég az hozzá, néhány nap óta esti harangszó után nem sikong a kánya s mélységes csönd borul a vidékre. Más szóval: a Zách Klára szelleme nem jön többé és nem kiált bosszuért. S most a visegrádi nép lelkében új legenda támadt s a babonás emberek suttogva mondják egymásnak:

— A Klára bizonyosan megtalálta a Kázmér herceget csontjait és elszállt velük messze, a poklok alá, hogy örökké égjenek ott a gyehenna tüzében, az ő lelke pedig megtisztulva szállt föl az égbe . . .

Ezalatt pedig a két fogoly kanyamadár sóvárogva néz föl a magasba valamelyik falusi szerűből, hol a tilivózó pásztorfi gondosan eteti és itatja őket s nagyokat csap a fejükre, ha szökni akarnak.

Az első Anna-báli meghívó.

Mi, akiket hivatalos dolgunk itt tart a szerkesztőségi asztalnál, csupán képzelésben másszuk meg a tátrafüredi fenyeseket és gondolatban ringatózunk a Balaton kék hullámaiban.

Álmodozva látunk magunk előtt egy teraszos, szőlőindával bevont villát, melynek rzsafái közt pihenő kinsz-zonyok libgő nyári toilletben himeznek valamit, míg a kis Lacz z i abricsot kerget a szük kerületen, a mama pedig gyönyörködve olvassa végig a Katalina szsony megható sorsát abból az érdekes regényből, melyet még az otthoni könyvkereskedőből vitt el magával.

S míg lelkünk így elkalandozik valahol a Tatra-bán, vagy a Balaton mentén; kellemetlenül érezzük, hogy a debreczeni társadalom felbomlik. Ismerőseink és kollegáink egyre másra eltűn-deznek innen, s mindnyaján szükségét érezzük a zöld lomboknak, a postak partján nyiló nefelejtsnek, szóval a nyári idillek, miről a posták évszázadok óta zengenek.

És mi, akik itthon maradtunk, ilyenkor alig hallunk hírt eltűnt ismerőseinkről. De amint elmúlt július közepe, egymásután szállingóznak szerkesztőségi asztalunkra a piros, kek, narancssárga, és fehér meghívók, melyeken a gondos rendezőség tisztelettel hív meg bennünket a . . . gyógyház termében tartandó Anna-báli-ra. Az első ily meghívót ma hozta nekünk a posta Balaton-Fürdőre, ahol július hónap 31-én tartják a szokásos Anna-bált, mely a régi időkben a fürdőevad első szakaszának végét jelenté.

Ma már persze nem ez a jelentősége, sőt az idén alighanem csak ettől kezdve pezsdül föl majd a fürdői élet.

A tarkaszínű meghívók megérkezése után nagy lesz a sürgés forgas a villákban. Bajos asszonyok és leányok hozzátátnak a varrásh z. Mesés mennyiségű kézi munkák készülnek e a bál napjaig és mesés, boldog álmok szövődnek a lelkükben.

Örökös kíváncsiság és tépelődés közt várják az Anna-báli napját, melyet Szepe-Sóstóra épp úgy megtartanak, mint Szilácson vagy Buziásóon. A bál napján már korán reggel kitarulnak a nyaralók hóféher

ablaktáblái, s az ablakok függőyei mögül epekedő szemek kandikálnak az ég felé, hogy: vajjon kedvez-e majd az idő az Anna-báli-nak?

És az ég igen gyakran meg szokta tréfalni a türelmetlen bálozókat.

Megörtenik ugyanis hogy a bál napján estefele hirtelen sötét felhők gyülekeznek az égre s a puha fehér ruhák, a citromsárga és rózsaszín szalagok bájos tulajdonosnőinek még csak annyi idejük van éppen, hogy a terraszról a nyitott ajtón a szobába meneküljenek s aztán zuhogva ered az eső, nagy jégdarabok kopogtatják meg az ablakot s a vilégnak zakaszott olyan a formája, mintha a bibliai vizözön másodszor is megkezdődött volna . . . Pedig harmincz perc múlva megint tiszta az ég és a kurszalóban fölhangzik a zene és megkezdődik az Anna-báli.

S lett legyen az ég még olyan szürke is, a főváros arszlánai Anna-bálla órapontossággal szoktak megjeleni hóféher nyári öltözetükben s váloóság velencei képpé változik az ilyenkor az egész fürdőhely, dallal és kacagással tele, mint a hogy mi azt képzeletünkben magunk elé rajzoljuk az első Anna-báli meghívó olvasásakor.

Petőfi emléke.

Fejéregyházán, hol a mult évben Petőfi szobrát leleplezték, vasárnap ismét a nagy költő emlékét ünneplék.

A Petőfi-szobor leleplezésekor a mult évben a fejéregyházi temető felett emelt honvédemlék körül egy sártenger volt a terület. Haller Louise grófnő, Fejéregyháza urnője enged-lyt kert arra, hogy ő itt parkot létesítsen valamint az emlékek házat építsen. A szobor bizottság örömmel megengedte s vasárnap volt a házfelavatás.

Kedves, költői gondolat volt e park és ház emelése, amilyen csak női szívben szület-hetett. Petőfi házának átadási ünnepéről követ-kezőket írja tudósítónk:

A fejéregyházi szoborművet árnyas kert környékezi, melynek közepén áll Petőfi háza. Bent a Petőfi-szobának egyszerű, székely silű a butorzata, az asztalokon a temetőben talált ágyu és pus-kagolyók, egy elhamvadt hős gyűrűje és egyéb ereklyék. Az ablakokon székely függönyök.

A másik szoba az őré.

A grófnő azzal a kötelezettséggel adta át mindeket, hogy amíg ő él, ezekkel gondja lesz. Haála esetére az őr járandóságakap adományozott területet, mint az emlékekhez tartozó közvagyonot telekkönyvileg biztosítja. Ezen szép adomány átvétele vasárnap történt meg.

Az ünnepet, melyen Haller grófnő gész családjával megjelent, az esperes házszentelése és imája nyitotta meg. Ezután Warik pénzügyigazgatóhelyettes szép beszédben mondta el, hogy Haller grófnő e művel édesatyjának, mint hazájáért küzdő főurnak is emléket emel.

Sándor László főispán az egész nemzet nevében megköszönte a grófnőnek a páratlanul nagy és szép ajándékát. A gyönyörű mű fenntartására külön-alapot kell majd teremteni. Kéri a Mindenhatót, hogy a nemes grófnőnek gyernekeiben pótolja vissza azt az örömet, mit a nemzetnek ezzel az ajándékkal szerzett.

Az ünnep végével Haller grófnő a park tágas udvarain uzsonnával vendégelte meg a társaságot.

Andréet nem találják!

Egy esztendeje elmúlt már, hogy Andréé és három társa léghajón az északi sark felkutatására indult és ez alatt az esztendő alatt az egész művelt világ leste a híreket, melyek a vakmerő léghajósról érkeztek. Mint érkeztek róla hírek, ha keveset mondók is és minden kis hír új reményt adott az Andréé sorsa iránt érdeklődőknek arra, hogy még el a bátor ember, meg visszatérhet csodálatos tapasztalataival.

Csak akkor kezdett szétfoszolni a remény, a mikor a felszállás évfordulója megérkezett. Ekkor újra s ha lehet, még nagyobb buzgalommal kezdték Andréé nyomát kutatni és minden kutatás azzal a szomorú eredménnyel végződött, hogy Andréé eltűnt, elveszett.

Ma is érkezik hír, mely e kutatás sikeretelenségét hirdeti. A Lerner Tivadar északsarki utazó által vezetett német északsarki ekspedíció tudományos célja mellett Andréé fölkeresését is célul tűzte ki. A Helgoland-névű hajón indultak utra és a kutatást már meg is kezdték a Spitzbergák szigetén. Hosszas és fáradságos munka volt ez, de eredménytelen, mert Andréé nincs ott!

Egy berlini lap levelezője ugyanis Tromsóból a következőket írja:

Tromsó, július 15-én, 7 óra 50 perczkor este.

Junius 8-án hagyjuk el Tromsót, hogy Andréé után kutassunk és e célból legelőször is a szárazföld és a Spitzbergák között fekvő Medveszigetet kerestük fel, mely rendszeresen sűrű ködbe van burkolva. Sikerült kikötnünk, de hiába, mert Andréének nyomára sem akadtunk. Erre északfelé fordultunk, azután behajóztunk a nyugati és keleti Spitzbergákat elválasztó Stor fjordba, megvizsgáltuk a Deevy-öblöt és mint hogy rendkívül kedvező volt a jeges áram, messze északra hatoltunk és igen eredményes tudományos vizsgálódásokat eszközölhettünk. Miután ugyanis déli irányban haladtunk, a Spitzbergák keleti részét igyekeztünk elérni, de a jég miatt vissza kellett térnünk. Ezután nagy ivben a Jég-fjordot hajóztuk körül, keresztülkutatuk az Advent-öblöt, a dan szigeteket, a Virgo-kikötőt, a honnan Andréé múlt év július 11-én felszállt, azután a Massel-öblöt és az u. n. Hét-sziget csoportot. Ennek a csoportnak legészakibb szigete a Lósziget, 88°55' északi szélesség alatt — melyen Lerner, múlt évi júniusban Andréé számára élelmészeti állomást rendezett be. Keresztülkutatuk, de sem Andréének, sem pedig ekspedíciójának nyomára sem akadtunk. A hány halászhajó csak utunkba akadt, mindegyiket megkerdeztük, hátha esetleg tudnak valamit Andrééről, de hasztalan. Így tehát eddigi erőlködésünk hiábavaló volt. Ma az Augusztia Viktória-szalongózással találkozunk, melytől szentet kaptunk. Most az Advent-öblöből a Spitzbergák keleti részére indultunk. Mindnyájan jól vagyunk.

Andréét tehát nem találják. Hol veszett el, nem tudja senki. Talán az örök jég honában megfagyott és évek múlva, ha nála szerencsésebb emberek kutatják az északi sarkot, megtalálják a jégben épségben megmaradt holttestét! . . .

Eladó föld.
Az Elepen B.-Ujváros mellett 5 nyilas tanyaföld szabad kézből eladó.

Értekezhetni Nagymester-utca 36. sz. a.

551/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 11519/1898. P. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Gelberger Lajosnak Egri Béla debreczeni lakos elleni 106 frt 05 kr. tőke és járuléka iránti ügyében a fizetetlen levő 50 frt és 46 kr. tőke és perköltség erejéig az 1898. évi April hó 21-én bíróság lefoglalt és 671 frtra becsült áru állványok és porozellán edények **1898. évi július hó 29-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Piacz utcán levő bolthelyiségben megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi július hó 9-én.

Bódogh Zsigmond
bírói kiküldött.

355 sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó czennel közhírré teszi, hogy a h.-bösszörményi kir. járásbírósnak 730/1898. P. sz. végzése folytán Dr. Király Zsigmond ügyvéd által képviselt Halász és társa felperes részére Dr. Burger Menyhért alperes ellen 190 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt és 342 frtra becsült ingóságokra a h.-bösszörményi kir. járásbírósnak V. 35/1. 1558 számú végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap- és felülfoglaltók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek végrehajtását szenvedő h.-bösszörményi lakásán leendő megtartása határidőül **1898. évi július hó 22. napján d. e. 10 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt szoba butorok s egyébek a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az árverendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztás, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt H.-Bösszörmény 1898. évi július hó 7 napján.

Kopacsek Aurél
kir. bírósági végrehajtó.

3884 sz.
1898.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 7. hadtest csapatjai, valamint a m. kir. honvédsereg csapatok számára 1898. évi október hó 1-től 1899. évi december hó 31-ig szükséges kenyér és 1899. évi január hó 1-től 1899. évi december hó 31-ig szükséges zabnak ajánlati tárgyalás útján való biztosítása kiíratik.

Tekintettel az egyuttal a főszołgábirói, a városi (fő)-kapitányi, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állásparancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkívül falragaszok útján közhírré tett hirdetményekre, továbbá hivatkozásul a temesvári, aradi, nagyváradai és szegedi katonai élelmészeti raktáraknál d. e. 9—11 óráig betekinthező és ivenkint 4 krajczárért kapható szállítási feltételek füzetére, e helyen még a következők tételnek ezenel közhírré:

A tárgyalás megtartatik				Az évi szükséglet a cs. és k. csapatok és a m. kir. honvédség számára körülbelül	
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	mely időtartamra		m e t e r m á z s a.
			tól	ig	
1898. évi aug. usztus hó 3-án d. e. 10 órakor	cs. és kir. élelmészeti raktárnál Temesvárott	Ada-Kaleh	kenyer 1898. október hó 1-től 1899. január hó 1-től.	1899. december hó 31-ig.	100 —
		Fehértemplom			— 2200
		Nagy-Kikinda			— 6480
		Nagy-Becskerek			305 110
		Lugos			1093 1745
		Pancsova			1220 2500
		Debreczen			1780 8816

Temesvárott, 1898. évi július hóban.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.